

А. Астаф'єва

ФОРСАЙТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

A. Astafieva

FORESIGHT AS A TOOL FOR FORECASTING THE DEVELOPMENT OF TOURISM ACTIVITY

Сучасний розвиток туристичної діяльності характеризується високою динамічністю, стрімкою цифровізацією економіки та посиленням конкуренції між туристичними дестинаціями. Туризм дедалі більше залежить від соціально-економічних, політичних і технологічних трансформацій, що відбуваються у світовому просторі. Зміни в структурі попиту, поява нових форм туристичних послуг, впровадження цифрових платформ бронювання та комунікації суттєво впливають на характер функціонування туристичного ринку. За таких умов виникає необхідність застосування сучасних інструментів стратегічного прогнозування, які дозволяють не лише аналізувати поточний стан туристичної галузі, а й визначати перспективні напрями її подальшого розвитку. Одним із таких інструментів виступає форсайт, що набуває дедалі більшого значення в системі стратегічного управління туристичною діяльністю.

У наукових колах форсайт розглядається як комплексний підхід до стратегічного прогнозування, що спрямований на виявлення довгострокових тенденцій розвитку суспільства, економіки та окремих галузей господарства. Його сутність полягає в поєднанні аналітичних методів, експертних оцінок та колективного бачення майбутнього, що дозволяє формувати узгоджені сценарії розвитку певної сфери діяльності. На відміну від традиційних методів прогнозування, які базуються на екстраполяції статистичних даних минулих періодів, форсайт передбачає участь експертного середовища, застосування сценарного аналізу, проведення колективних обговорень, формування дорожніх карт розвитку та моделювання можливих змін у достроковій перспективі.

Застосування форсайт-методів у туристичній діяльності сприяє глибокому розумінню процесів, що відбуваються в туристичній сфері, та дозволяє визначати перспективні напрями розвитку туристичної галузі. Використання інструментів передбачення надає можливість підвищити ефективність управління туристичними ресурсами, удосконалити процес планування розвитку туристичних територій та забезпечити формування стратегій сталого розвитку туризму. У сучасних умовах, коли туристична галузь стикається з численними викликами, які пов'язані з економічною нестабільністю, зміною поведінки споживачів та посиленням глобальної конкуренції, використання форсайт-методів набуває особливої актуальності.

У сфері туризму форсайт застосовується для визначення ключових факторів розвитку галузі, прогнозування попиту на туристичні послуги, формування інноваційних туристичних продуктів та розроблення стратегій розвитку туристичних дестинацій. Серед найбільш поширених інструментів форсайту можна виокремити експертні опитування, Delphi-метод, сценарний аналіз, SWOT-аналіз, а також побудову дорожніх карт розвитку туристичної індустрії. Використання цих методів дозволяє сформувати комплексне уявлення про можливі траєкторії розвитку туристичного ринку, визначити ключові точки зростання та оцінити потенційні ризики, які можуть виникнути в процесі функціонування туристичної галузі.

Форсайт у туристичній діяльності виступає важливим аналітичним інструментом, що забезпечує інтеграцію результатів наукових досліджень, експертних оцінок та соціально-економічних прогнозів. Його застосування сприяє виявленню ключових трендів розвитку туризму. Зокрема, особливе значення мають цифровізація туристичних послуг, поширення інноваційних інформаційних технологій, зростання ролі сталого та екологічно орієнтованого туризму, а також підвищення вимог споживачів до якості туристичного сервісу. Крім того, форсайт-методи дозволяють оцінювати вплив глобальних процесів на розвиток туристичних територій і визначати стратегічні пріоритети розвитку туристичної індустрії.

Застосування форсайт-методів дозволяє своєчасно виявляти потенційні ризики та виклики для туристичної галузі, формувати альтернативні сценарії її розвитку й розробляти ефективні управлінські рішення. У цьому контексті форсайт може розглядатися як важливий інструмент підтримки стратегічного управління, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності туристичних destination, оптимізації використання туристичних ресурсів та формуванню інноваційних моделей розвитку туристичної діяльності.

Таким чином, форсайт виступає важливим інструментом прогнозування розвитку туристичної діяльності, який дозволяє здійснювати системний аналіз майбутніх тенденцій і формувати стратегічні напрями розвитку туристичної галузі. Його використання сприяє підвищенню ефективності управління туристичною сферою, забезпечує її інноваційний розвиток та сприяє адаптації до сучасних глобальних викликів.

Г. Аfenченко, Н. Шумлянська

МОДЕЛЮВАННЯ ПОВЕДІНКИ ЛЮДЕЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

H. Afenchenko, N. Shumlianska

SIMULATING HUMAN BEHAVIOR VIA ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Роботи зі створення цифрового двійника велися від початку створення платформи штучного інтелекту (ШІ). Є припущення, що в основі кожного ШІ спочатку закладено певну модель підходу до обробки даних. Тому під час користування програмою користувач вказує роль виконавця з відповідними функціями, і це дозволяє точніше виконувати завдання.

Розробники постійно вдосконалюють поведінку мовної моделі для імітації процесу мислення та спілкування із замовником. Виникає уявлення про ШІ як про не лише методологічний апарат та інструментарій проведення обробки й глибокого аналізу даних, а й активний співучасник дослідження. Генеративний агент демонструє власний підхід, свою послідовність дій, має здатність вибору способів та методів.

У 2022 р. дослідники з Brigham Young University (США) описали можливість створення цифрових проксі людських популяцій за допомогою розробки спеціальних алгоритмів. Великі мовні моделі неточно описували соціальні процеси, оскільки враховували культурні особливості, ціннісні орієнтації окремих підгруп. Автори запропонували налаштування моделей з урахуванням світоглядних установок демографічних кореляцій (алгоритмічну точність).

За результатами численних опитувань громадської думки вдалося з'ясувати, що їхній аналіз ШІ більш повно та багатогранно надає характеристики соціальних груп,